

Valtuustoaloite: Keski-Suomen yritysjärjestöjen, kolmannen sektorin palveluntuottajien ja hyvinvointialueen strateginen kumppanuus

Aluehallitus 26.11.2025 § 367
1746/00.05.01/2025

Valmistelija vs. hallintopalvelupäällikkö Kirsi Kellokangas, p. 040 188 2180

Selostus asiasta **Yleistä**

Hallintosäännön 143 § mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita hyvinvointialueen toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle kirjallisesti tai sähköisesti.

Aluevaltuuston 4.11.2025 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite Keski-Suomen yrittäjäjärjestöjen, kolmannen sektorin palveluntuottajien ja hyvinvointialueen strategisesta kumppanuudesta (Keskustan aluevaltuustoryhmä ja allekirjoittaneet).

Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Toimivalta

hallintosääntö § 143

Esittelijä Vs. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus Aluehallitus antaa valtuustoaloitteen strategiajohtaja Anu Pihlin, palvelujohtaja Nina Peräsen ja yhteiskuntasuhteiden päällikkö Anna-Liisa Heiskalan valmisteltavaksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 15.09.2026
1746/00.05.01/2025

Valmistelija strategijahtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896
hankintajohtaja Simo Reipas, p. 050 567 8537
palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783
yhteiskuntasuhteiden päällikkö Anna-Liisa Heiskala, p. 050 312 5276
järjestökoordinaattori Arto Lampila, p. 050 312 5271

Selostus asiasta **Yleistä**

Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite esittää Keski-Suomeen laadittavaksi mallia, jossa hyvinvointialue, kunnat, yrittäjät ja kolmannen sektorin edustajat toimivat entistä tiiviimmin aitoina kumppaneina, eivät kilpailevina osapuolina. Tavoitteena tulisi olla ennakoivan, pitkäjänteisen ja luottamuksellisen yhteistyön rakentaminen koko alueen hyväksi.

Valtuustoaloitteessa esitetyt toimenpiteet:

1. Strategisen yhteistyön linjaukset:
Vahvistetaan palveluntuottajafoorumin kokoonpanoa kutsumalla Keski-Suomen yrittäjäjärjestöt pysyviksi jäseniksi. Tavoitteena on yhdessä määritellä korkean tason yhteistyön ja kumppanuuden strategiset linjaukset, jotka ohjaavat koko alueen elinvoimaa.
2. Vuoropuhelu hankintojen strategisista linjauksista:
Käynnistetään säännöllinen ja ennakkoiva vuoropuhelu yrittäjäjärjestöjen ja hyvinvointialueen välillä koskien julkisten hankintojen suunnittelua ja strategista suuntaa. Näin varmistetaan, että yritysten osaaminen ja paikallinen työllisyys huomioidaan aidosti päätöksenteossa.
3. Yhteinen pelikirja kumppanuudelle:
Laaditaan yhdessä hyvinvointialueen, kuntien, yrittäjien ja kolmannen sektorin järjestöjen kanssa kumppanuuden pelikirja, joka määrittää yhteistyön toimintamallit, pelisäännöt ja tavoitteet. Tämä yhteinen asiakirja kokoaa kaikki keskeiset toimijat yhteen ja synnyttää uudenlaista luottamusta sekä toimintakulttuuria. Huomioidaan sopimuksissa yksityisten palveluntuottajien tosiasialliset kustannukset sekä esimerkiksi työehtosopimusten eroavaisuudet.
4. Hyvinvointialueen, kuntien, yrittäjien ja järjestöjen välinen sopimus:
Sovitaan konkreettinen, kirjallinen kumppanuussopimus, joka sitoo osapuolet yhteisiin päämääriin ja varmistaa strategisen linjan sekä läpinäkyvän, pitkäjänteisen yhteistyön koko alueella.
5. Liittyminen mukaan Keski-Suomen elinvoimalupaukseen:
Sitoudutaan yhdessä elinvoimalupaukseen, joka korostaa ennakoivaa vuoropuhelua, alueellisen työllisyyden ja palveluiden kehittämistä sekä ratkaisujen rakentamista kumppanuuden keinoin.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

1. Strategisen yhteistyön linjaukset

Keski-Suomen hyvinvointialueen toimitilinrakennetta arvioitiin keväällä 2025. Tuolloin arviointi osoitti tarpeen kaikille avoimelle foorumille. Foorumia edeltänyt palveluntuottajien vaikuttamistoimielin koettiin osin rakenteeltaan raskaaksi ja osa käsittelyyn tulevista teemoista vieraiksi. Foorumin perustamisen tavoitteena oli arvioinnissa esiin nouseen mukaisesti varmistaa laajempi, yhdenvertainen osallisuus ja mahdollisuus matalan kynnyksen avoimeen vuorovaikutukseen. Foorumin ollessa kaikille avoin, on halukkailla mahdollisuus osallistua jokaiseen kokoukseen. Kaikille avoin palveluntuottajafoorumi kokoontui ensimmäisen kerran 22.10.2025. Foorumissa käsitellään matalalla kynnyksellä kaikkia palveluntuottajia yhteisesti koskevia aiheita sekä hyvinvointialueen päätöksentekoon meneviä asioita osallistujien toiveita kuunnellen.

Foorumin valmistelun tueksi perustettiin pysyvä, valmisteleva taustatyöryhmä, johon kutsuttiin avoimella haulla palveluntuottajien edustus. Kokoonpanossa huomioitiin palveluntuottajien toimialat, koko ja maakunnallinen kattavuus. Työryhmä kokoontuu ennen jokaista foorumia ja tuo esille käsiteltäviä aiheita palveluntuottajien näkökulmasta. Valmistelevan ryhmän toimikautta ei ole määritelty ja

sen kokoonapanaa on mahdollisuus tarkastella uudelleen valtuustokauden aikana esimerkiksi yrittäjäjärjestöjen osalta, mutta itse foorumin perusajatus on olla kaikille yhdenvertaisesti avoin ilman erityistä nimeämiskäytäntöä.

2. Vuoropuhelu hankintojen strategisista linjauksista

Hyvinvointialue järjestää jo nyt säännöllistä ja ennakoivaa vuoropuhelua julkisten hankintojen suunnittelusta eri tahojen kanssa, joihin yrittäjäjärjestökin ovat osallistuneet. Palveluntuottajafoorumi on yksi säännöllinen osallisuuden sekä vaikuttamisen väylä. Foorumi mahdollistaa pitkäjänteisen kahdensuuntaisen vuoropuhelun palveluntuottajien, yrittäjien ja hyvinvointialueen välillä.

Yksi palveluntuottajafoorumi ajoitetaan joka syksy seuraavan vuoden talousarvioesityksen käsittelyn mukaan. Tässä yhteydessä palveluntuottajafoorumissa käsitellään myös talousarvioesityksen osana olevaa vuosittaista hankintasuunnitelmaa ja voidaan käydä valtuustoaloitteen mukaista keskustelua.

Tämän lisäksi yksittäisten hankintojen kohdalla, ennen varsinaisen kilpailutuksen käynnistymistä, hankintapalvelut toteuttaa yhteistyössä hankinnasta vastaavan palvelun kanssa mm. hankintaa ja palvelukuvauksia valmistelevia markkinavuoropuheluja ja tietopyyntöjä. Näin palveluntuottajilla on mahdollisuus tuoda esille omia näkemyksiään suunnitellusta hankinnasta. Markkinavuoropuhelun käyttöä on laajennettu ja samalla hankintatoimea on uudistettu ja kehitetty siten, että strategiset hankintasopimukset on otettu erillisseurantaan ja hankintapalveluissa on siirrytty kategoriajohtamismalliin. Uusien palvelusetelien käyttöönottoa ennakoivat palveluseteli-infot toimivat vastaavana kanavana palvelusetelien osalta. Nämä tilaisuudet on kohdennettu kaikille hankintakilpailutuksiin osallistumisesta tai palvelusetelituottamisesta kiinnostuneille palveluntuottajille ja yrityksille ja yrittäjäjärjestöjen edustajille. Keski-Suomen hyvinvointialue pitää tärkeänä, että tieto on saatavilla yhdenvertaisesti kaikille tietoa tarvitseville.

Ostopalvelusopimus- ja palvelusetelikohtaiset tuottajatapaamiset on kohdennettu palveluseteli- tai sopimuskohtaisesti palveluntuottajille. Näitä toteuttaa ostopalvelusta tai palvelusetelistä vastaava hyvinvointialueen palvelualue. Tuottajatapaamisissa käydään läpi mm. palvelukuvauksen tai sääntökirjan sisältöön liittyviä asioita, tulossa olevia palvelua koskevia lakimuutoksia, ajankohtaisia asioita ja järjestelmien käyttöä.

Keski-Suomen kuntien elinkeinotoiminnasta ja yritysyhteistyöstä vastaaville on pidetty jo syksyllä 2025 ensimmäinen tilaisuus, jossa on kerrottu palveluntuottajayhteistyöstä hyvinvointialueella. Aiheena oli mm. monituottajamalli hyvinvointialueella, hankinnat, palvelusetelitoiminta, viestintä, hyvinvointialueen nettisivut sekä palveluntuottajien/yrityksien ohjaus. Tilaisuus sai hyvää palautetta ja tarkoituksena on pitää vastaavia tilaisuuksia säännöllisesti myös jatkossa. Seuraavaa tilaisuutta suunnitellaan marraskuulle 2026.

3. Yhteinen pelikirja kumppanuudelle

Palveluntuottajayhteistyön asiakirja, järjestöyhteistyön asiakirja ja osallisuusohjelma päivitetään syksyn 2026 aikana. Kokonaisuus

kootaan yhteen osallisuus- ja kumppanuusohjelmaksi, jonka sisältö vastaa pääosin aloitteessa esitettyä pelikirjaa.

Palveluntuottajille tehtiin 31.8. pidetyn palveluntuottajafoorumin ilmoittautumisen yhteydessä kysely, jossa oli mahdollista ehdottaa tavoitteita sekä toimenpiteitä, joilla yhteistyötä voidaan edistää. Myös tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja arviointiin koottiin ehdotuksia. Kyselyn vastauksia hyödynnettiin foorumissa käydyn keskustelun pohjana. Käytyä keskustelua ja kyselyn vastauksia käytetään palveluntuottajia kumppanuus- ja osallisuusohjelmassa koskevan osuuden sisällön valmistelussa. Osallisuus- ja kumppanuusohjelmaa käsitellään uudelleen palveluntuottajafoorumissa 19.10.2026 ennen sen viemistä päätöksentekoon.

4. Hyvinvointialueen, kuntien, yrittäjien ja järjestöjen välinen sopimus

Hyvinvointialue on allekirjoittanut strategisen yhteistyösopimuksen kuntien ja Keski-Suomen liiton kanssa.

Lisäksi on laadittu kumppanuussopimuksia yksittäisten järjestöjen kanssa sekä pitkäjänteisestä yhteistyöstä kehittämis- ja tutkimushankkeisiin liittyen.

Keski-Suomen hyvinvointialue on avoin ja suhtautuu jatkossakin myönteisesti startegiseen yhteistyöhön perustuviin kumppanuussopimuksiin eri toimijoiden kanssa. Tärkeää on yhteistyön toteutuminen, jalkautuminen ja johtaminen käytännön toiminnassa olemassa olevien sopimuksien ja toimintaohjeiden mukaisesti.

5. Liittyminen mukaan Keski-Suomen elinvoimalupaukseen

Keski-Suomen elinvoimalupaus on allekirjoitettu syyskuussa 2023. Allekirjoittajina on keskeisiä keskisuomalaisia toimijoita, kuten Gradia, JAMK, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen Ely-keskus, Keski-Suomen kauppakamari, Keski-Suomen kansanedustajat, MTK Keski-Suomi sekä Poke.

Elinvoimalupauksen teemat koskevat vuoropuhelua, kaavoitus- ja lupaprosesseja, rahoitusprosesseja, yrittäjämyynteisiä hankintoja, osaavaa työvoimaa, jatkuvaa oppimista, yritysvaikutusten arviointia, yrittäjyyteen kannustamista, edunvalvontaa sekä yhteistyötä tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja innovaatio (TKKI) -toiminnassa.

Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen hyvinvointialueen syksyllä 2025 tekemän strategisen yhteistyösopimuksen tavoitteissa ja sitä täydentävässä yhdyspintas suunnitelmassa on samoja teemoja kuin Keski-Suomen elinvoimalupauksessa. Näitä ovat etenkin strategisen yhteistyösopimuksen tavoitteet yhteisen eduvalvonnan ja elinvoiman näkökulmasta. Yhteisesti jaettu tavoite on vahvistaa Keski-Suomen ääntä ja vaikutusvaltaa sekä tuoda resursseja, kumppanuuksia ja näkyvyyttä maakunnan strategisille teemoille. Lisäksi tavoitteena on Keski-Suomen TKKI -ekosysteemin vahvistaminen ja edellytyksien luominen maakunnan vahvalle osuudelle tutkimus- ja innovaatiotoiminnan rahoituksessa.

Hyvinvointialue toteuttaa jo toiminnassaan niitä elinvoimalupauksen osia, jotka sen toimialaan kuuluvat. Mikäli elinvoimalupaus halutaan

päivittää ja laajentaa sen allekirjoittajajoukkoa siihen sitoituneiden osapuolten osalta, niin Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta sen allekirjoittamiselle ei ole estettä.

Toimivalta

Hallintosääntö 143 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää

- 1) merkitä valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen tiedokseen,
- 2) lähettää sen edelleen tiedoksi aluevaltuustolle sekä
- 3) esittää aluevaltuustolle, että se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös